

OSMAN GAZİ

Osman Gazi, Karacahisar, İnegöl, Yenişehir ve Bilecik yörelerini fethedince çevredeki Bizans tekfurları ordu kurdular. Bu ordu, Osman Gazi idaresindeki birlikler tarafından Koyunhisar (Bafeon) Savaşında yenilgiye uğratıldı (1302). Böylece Osmanlılar ilk zaferlerini kazandılar.

ORHAN GAZİ DÖNEMİ (1324–1362)

Bursa fethedildi ve başkent yapıldı. İznik'in fethine girildi. Bunu önlemek isteyen Bizans kralının kurduğu ordu Maltepe (Peleknon) Savaşında yenilgiye uğratıldı (1329). Böylece Osmanlılar, Bizans devletiyle doğrudan yaptıkları bu savaşı kazandılar. Savaşın sonra İznik başkent yapıldı. Rumeliye geçiş Bizans'da ki taht kavgalarına yardım edilerek Çimpe kalesinin hediye edilmesiyle oldu. Divan teşkilâtı kuruldu. Yaya ve Müsellem (atlı) askerlerden ilk düzenli ordu kuruldu. Böylece beylikten devlete geçiş sağlandı.

I. MURAT DÖNEMİ (1362–1389)

Rumeli'de yapılan Sazlıdere Savaşı kazanıldı. Bundan sonra Edirne fethedildi (1363). Edirnenin fethine karşı toplanan Haçlı Ordusu Sırpsındığı Savaşında yenilgiye uğratıldı (1364). Sırpların kurduğu haçlı ordusu Çirmen Savaşında yenilgiye uğratıldı. (1371) Balkanlarda bir Osmanlı akıncı birliği Ploşnik Savaşında yenilgiye uğratıldı. Bundan yararlanan Sırp Osmanlıları Balkanlardan atmak için birleşik Haçlı ordusu kurdular. I. Murat, bu haçlı ordusunu I. Kosova Savaşında yenilgiye uğrattı (1389). Ancak Savaş sonunda I. Murat bir Sırp'ın saldırısıyla öldü.

YILDIRIM BEYAZIT DÖNEMİ (1389–1402)

İstanbul'u ilk kez kuşattı. Bunun üzerine Batı Avrupa uluslarının katılımıyla büyük bir Haçlı ordusu kuruldu. Yıldırım Beyazıt bu orduyu Niğbolu Savaşında yendi (1396). Yıldırım Beyazıt Bizans'ı ikinci kez kuşattı. Karadenizden Bizans'a gelecek yardımları önlemek için Anadolu Hisarını (Güzelce Hisarı) yaptırdı. Kuşatma sürerken Doğu Anadolu'da Timur tehlikesi belirdi. Timur ile yapılan Ankara savaşı (1402) Yıldırım beyazıt kaybetti. Esir düştü, anadoluda fetret devri başladı.

ÇELEBİ MEHMET DÖNEMİ (1413–1421)

Fetret devrinde taht kavgasını kazandı Anadolu da otoriteyi yeniden sağladı. Devletin ikinci kurucusu sayılır. Fetret dönemindeki siyasi ve sosyal sorunları gerekçe gösteren Şeyh Bedrettin isyan çıkardı. Rumelide çıkan bu isyan bastırıldı. (1420) Timur'un Semerkant'a götürdüğü Mustafa Çelebi geri dönerek taht kavgasına girdi. Mücadeleyi kaybedince Bizans'a sığındı. Bu kişinin gerçek Şehzade Mustafa Çelebi olmadığı iddia edildi. Bundan dolayı bu olaya "Düzmece Mustafa Olayı" denilmiştir.

II. MURAT DÖNEMİ (1421–1451)

Osmanlı orduları Balkanlarda Macarlarla yaptıkları savaşları kaybettiler. Bunun üzerine II. Murat barış istedi. Macarlarla Edirne Segedin Anlaşması imzalandı (1444) II. Murat iktidarı küçük yaşta II. Mehmete bıraktı. Ancak devlet adamları arasında sorunlar çıktı. Macarlar anlaşmayı bozdular. II. Murat yeniden padişahlığa geldi. Macarlar Varna Savaşında yenilgiye uğratıldı (1444). II. Murat iktidarı tekrar bıraktı. Yine aynı sorunlar çıktı. II. Murat tekrar padişahlığa geldi. Macarların yönetimindeki haçlı ordusunu II. Kosova Savaşında yenilgiye uğrattı (1448). Balkanlı uluslar bir daha saldırı düzenlemediler. Böylece Osmanlıların Balkanlara yerleşmesi kesinleşmiştir.

OSMANLI YÜKSELME DÖNEMİ II.MEHMET (FATİH) DEVRİ

İSTANBUL'UN FETHİ (1453) Anadolu hisarının karşısına Rumeli hisarı (Boğazkesen Hisarı) yaptırıldı. Edirne'de şahî denilen büyük toplar yaptırıldı. Doğu Roma İmparatorluğu (Bizans) yıkıldı. Tarihçilere göre Osmanlı Devleti İmparatorluğa dönüşmüştür. Avrupalılar, ipek ve baharat ticaret yollarının Doğu Akdeniz'de ve Karadeniz'de Türklerin kontrolüne girmesi nedeniyle, başka deniz yolları aramaya başladılar. Bu durum Coğrafya Keşiflerinin bir nedeni oldu. İtalya'ya giden Bizanslı bilginler Eski Yunan eserlerini tanıtarak Rönesans'ın başlanmasına katkıda bulundular.

SIRBİSTAN'IN FETHİ, MORA'NIN FETHİ(Bizans uzantısı) (1460), **EFLAK VE BOĞDAN'IN ALINMASI, TRABZON RUM DEVLETİNİN YIKILMASI**(Bizans uzantısı) (1461), **KARAMANOĞULLARI BEYLİĞİNİN YIKILMASI, OTLUKBELİ SAVAŞI** (1473) (Uzun hasan mağlup edilip akkoyunlu devleti parçalandı), **KIRIM HANLIĞI'NIN BAĞLANMASI**(Karadeniz Osmanlı gölü oldu)

II.BEYAZIT DÖNEMİ (1481 – 1512)

Tahta geçtikten sonra Kardeşi Cem Sultan ile sık sık uğraştı. Ancak cem sultan başarılı olamadı. Temel neden, veraset sisteminde belirli bir seçim usulünün olmamasıdır.

ŞAHKULU AYAKLANMASI (1511)

Safevi sultanı Şah İsmail Anadolu'da egemenlik kurmak için din adamlarını Anadolu'ya göndermişti. Bunlardan Şahkulu, Antalya ve göller yöresinde isyan çıkardı. İsyan zor bastırıldı. Ayaklanmalara katılanlar Ege denizindeki Modon ve Koron adalarına sürüldü (1511).

OSMANLI – VENEDİK İLİŞKİLERİ Venediklilerin elindeki Moradaki yerler ile İnebahtı ve Navarin limanları alındı. Bu fetihler II. Beyazıt zamanındaki tek önemli toprak kazancıdır. Not: Endülüs müslümanları Haçlı katliamıyla karşılaşmışlardı. Bunlara yardım edildi. Müslümanlar Kuzey Afrika'ya taşındı. Beyazıt ve devlet adamları şehzade Ahmeti padişah yapmak isteyince, I. Selim Rumeli'de kuvvet hazırladı ve isyan etti. Yenilgiye uğradı. Bu durum bir şehzadenin padişahlık için ilk isyanıdır. Yeniçerilerin desteğini almış olan I. Selim isyanını sürdürdü. Bunun üzerine II. Beyazıt padişahlığı oğlu I. Selim'e bıraktı.

YAVUZ SULTAN DÖNEMİ (1512 – 1520)

ÇALDIRAN SAVAŞI (1514)

Safevi devletinin kıskırtmasıyla çıkan Şahkulu isyanını dikkate alan I. Selim İran seferi düzenledi. Safevi devletinin Anadolu'daki taraftarları olan Şii Türkmenleri öldürttü. Turnadağ savaşında Dulgadir beyliği yenildi ve ortadan kaldırıldı. (1515). Her iki savaş sonunda Doğu Anadolu Osmanlı egemenliğine girdi. Anadolu Türk birliği kesin olarak sağlandı. Safevi tehlikesi zayıfladı.

MISIR SEFERİ: MERCİDABIK SAVAŞI (1516) Osmanlı ordusuyla Memlûklü ordusu Suriye'de Mercidabık'ta karşılaştı. Kansu Gavri yönetimindeki Memlûklü ordusu yenildi. Suriye Osmanlı ülkesine katıldı. RİDANİYE SAVAŞI (1517) Kansu Gavrinin, Mercidabıkta ölümünden sonra yerine Tomanbay geçti. Venediklilerden top ve ateşli silahlar aldı. Memluklar yenilgiye uğratıldı (1517). MISIR SEFERİNİN SONUÇLARI: Baharat ticaret yolunda Osmanlı üstünlüğü arttı. Portekizlilerin Hint deniz yolunu bulmaları nedeniyle (1498). Bu ticaretle ilgili beklenen kazanç sağlanamadı. Kutsal emanetler İstanbul'a getirildi. Halifelik osmanlıya geçti. Suriye, Filistin, Hicaz ve Mısır Osmanlı egemenliğine alındı.

KANUNİ DÖNEMİ (1520 – 1566)

CANBERD GAZALİ İSYANI, AHMET PAŞA İSYANI, BABA ZÜNNUN İSYANI, KALENDEROĞLU İSYANI

MOHAÇ SAVAŞI VE MACARİSTAN'IN ALINMASI

(1526) ,BİRİNCİ VİYANA KUŞATMASI (1529), ALMANYA SEFERİ (1533), ZİGETVAR SEFERİ, KANUNİNİN ÖLÜMÜ (1566)

Not: Kuşatma sırasında ağır hasta olan Kanuni ölmüştür. II. Selim padişahlığa getirilmiştir. Fransaya verilen kapitasyonlarla Avrupa siyasi birliği bozma amaçlandı. Kapitasyonlar Zamanla Osmanlı aleyhine çevrildi.

İRAN SEFERİ (1548), NAHÇEVAN SEFERİ (1554), AMASYA ANTLAŞMASI (1555), RODOS'UN FETHİ (1522):, PREVEZE DENİZ SAVAŞI (1538)(En önemli deniz zaferi) TRABLUSGARB'IN ALINMASI (1551), CERBE ADASININ FETHİ (1559) MALTA SEFERİ (1565), HİNT SEFERLERİ(Okyanusu yönetecek komutan bulunmadığından başarısız oldu.

SOKULLU MEHMET PAŞA Sokullu, Kanuniden sonra II. Selim ve III. Murat dönemlerinde de sadrazamlık yaptı. Bu süreçte devlet işlerinde birinci derecede sorumlu oldu. Bundan dolayı Sokullu'nun yönetiminde aktif olduğu döneme Osmanlı tarihinde "Sokullu Devri" denilir. Sokullu Devri, III. Murat zamanında (1579) yılında Sokullu Mehmet Paşanın öldürülmesiyle sona ermiştir.

Kanuni Sultan Süleyman Macaristan ve Orta Avrupa hakimiyeti yüzünden Avusturya Kralı Ferdinand üzerine seferler düzenlemiş, 1529'da Viyana'yı kuşatmış, 1532'de Almanya seferini yapmış, 1533 yılında da Avusturya ile

İSTANBUL ANTLAŞMASI'nı imzalamıştı. Bu antlaşmaya göre; Avusturya kralı protokol bakımından Osmanlı sadrazamına eşit olacak.

II.SELİM DÖNEMİ (1566-1574) Kıbrıs Venediklilerden alındı (1571). Doğu Akdeniz'deki ticari ve siyasi çalışmalar tamamen Osmanlıların egemenliğine alındı. İnebahtı deniz savaşı oldu (1571). Kıbrıs'ın Osmanlılara geçmesine tepki olarak kurulan Haçlı donanması Osmanlı donanmasını Mora'daki İnebahtı limanında yaktı. Sokullu donanmayı kısa zamanda oluşturdu. Bunun üzerine Venedikliler ticari çalışmalarını sürdürmek için Osmanlı Devletiyle barış yaptı. Tunus İspanyollar'dan geri alındı (1574).

III. MURAT DEVRİ

DON – VOLGA KANAL PROJESİ

Don-Volga Kanal Projesi, Sokullu Don (Ten) ve Volga (İdil) ırmaklarını bir kanalla birleştirerek, donanmayı, Karadenizden, Hazar denizine geçirmeyi düşünmüştür. Başarısız oldu. SÜVEYŞ PROJESİ başarısız oldu. MARMARA – KARADENİZ KANAL PROJESİ

SOKULLUNUN ÖLDÜRÜLMESİ Kanuni dönemi dışında, hiçbir sefere katılmaması, seferlere karşı olması, çevresndekileri görevlere ataması, Sokulluya eleştiriler yapılmasına neden oldu. Bu durumlar Sokullunun öldürülmesine neden oldu (1579). Osmanlı tarihçilerine göre Sokullunun öldürülmesiye Yükselme Devri sona erdi. Duraklama Devri başladı.

Osmanlı Devleti'nin doğuda en geniş sınırlara ulaştığı antlaşma Ferhat Paşa Antlaşması'dır.(1590)

Duraklama dönemi, [Sokollu Mehmed Paşa](#)'nın ölümüyle başlayıp, ilk kez büyük çapta toprak kaybı yaşanan [Karlofça Antlaşması](#)'na kadar olan dönemi kapsamaktadır.

3.MEHMET DÖNEMİ

1596 Haçova savaşı kazanılmıştır

1.AHMET DÖNEMİ

1606 Zıttatörök Antlaşması imzalandı.

Estergon , Eğri, ve Kanije kaleleri Osmanlıya kaldı. Osmanlı Padişahı Avusturya kralı ile eşit sayıldı.

1611 Nasuh Paşa Antlaşması imzalandı.(İRAN ile).Osmanlı devleti doğuda toprak kaybetti.

Veraset sistemi değiştirilerek Ekber ve Erşed sistemi getirildi.(en yaşlı hanedan üyesinin tahta çıkması usulü)

1.MUSTAFA DÖNEMİ

Deli mustafa diye bilinir. Akli dengesinin yerinde olmadığı anlaşıncı tahttan indirilip ondan daha ekber ve erşed olan Osman tahta geçti. Genç osmanın öldürülmesiyle tahta yeniden oturtuldu.

2.OSMAN DÖNEMİ (GENÇ OSMAN)

İran ile yapılan SERAV ANTLAŞMASI ile İrandan alınan ipek vergisi değiştirilmiştir.

Lehistan ile 1621 Hotin Antlaşması imzalandı.

Yeniçeriye kaldırmak istemiş.İlk köklü ıslahat girişimi sonunda 2.Osman öldürülmüştür

EK

DİVAN ÜYELERİ

Asil Üyeler : Padişah, Sadrazam, Kadiasker (Kazasker), Defterdar, Nişancı.

Üyeler : Rumeli Beylerbeyi, Kaptan-ı Derya, Yeniçeri Ağası. (Üyedirler ama her zaman katılmazlar)

Üye olmayan : Şeyhülislam (İhtiyaç olursa çağırılır üye değildir).

Divanı-ı Hümayun (Özet) : Divana üç sınıf katılır.

Bunlar; Seyfiye Sınıfı, İlmiye Sınıfı ve Kalemiye Sınıfı.

Seyfiye Sınıfı : Sadrazam, Kubbealtı Vezirleri, Yeniçeri Ağası, Kaptanı-ı Derya.

İlmiye Sınıfı : Kazaskerler(ADALET), Şeyhülislam.

Kalemiye Sınıfı : Nişancı(DEVLET BELGELERİ), Defterdar(MALİYE), Reisülküttap.